

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ АРХІЎ-МУЗЕЙ
ЛІТАРАТУРЫ І МАСТАЦТВА

АЎТОГРАФ

АЛЬМАНАХ

Заснаваны ў 2020 годзе

Выпуск 6

Мінск
«Колорград»
2025

ТАЦЦЯНА ЛАЎРЫК

МАГІСТР ФІЛАЛАГІЧНЫХ НАВУК, СТАРШЫ НАВУКОВЫ
СУПРАЦОЎНІК ЛАБАРАТОРЫІ ГУМАНІТАРНАЙ АДУКАЦЫІ
НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧАГА ЦЭНТРА АКАДЭМІІ АДУКАЦЫІ

ПА СЛЯДАХ СПАДЧЫНЫ ПІСЬМЕННІКАЎ МІНСКАЙ ВОБЛАСЦІ: АД АРХІВАЎ ДА ВІРТУАЛЬНЫХ МУЗЕЯЎ

Артыкул прысвечаны рэалізацыі абласнога літаратурна-краязнаўчага праекта «Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю» (2022–2023), які ажыццяўляўся публічнымі бібліятэкамі Мінскай вобласці сумесна з партнёрамі, сярод якіх Беларускі дзяржаўны архіў-музей літаратуры і мастацтва. Аўтар засяроджвае ўвагу на апісанні віртуальных музеяў, якія з’явіліся на сайтах бібліятэк падчас правядзення абласнога конкурсу на стварэнне лепшага віртуальнага рэсурсу пра пісьменніка-земляка ў рамках праекта. У полі зроку – віртуальны музей Язэпа Пушчы, віртуальны музей Паўлюка Труса, віртуальны літаратурны музей Міколы Нікановіча, віртуальны музей Максіма Багдановіча, дзе выкарыстоўваліся матэрыялы з фондаў архіва-музея.

Вызначальныя словы: публічныя бібліятэкі, праектная дзейнасць, анлайн-конкурс чытальнікаў, віртуальныя музеі, Язэп Пушча, Мікола Нікановіч, Паўлюк Трус, Максім Багдановіч, архіўныя дакументы, прэзентацыі.

ТАТЬЯНА ЛАВРИК

МАГИСТР ФИЛОЛОГИЧЕСКИХ НАУК, СТАРШИЙ
НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК ЛАБОРАТОРИИ ГУМАНИТАРНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО ЦЕНТРА
АКАДЕМИИ ОБРАЗОВАНИЯ

ПО СЛЕДАМ НАСЛЕДИЯ ПИСАТЕЛЕЙ МИНСКОЙ ОБЛАСТИ: ОТ АРХИВОВ К ВИРТУАЛЬНЫМ МУЗЕЯМ

Статья посвящена реализации областного литературно-краеведческого проекта «Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю» (2022–2023), который осуществлялся публичными библиотеками Минской области совместно с партнёрами, среди которых Белорусский государственный архив-музей литературы и искусства. Автор акцентирует внимание на описании виртуальных музеев, которые появились на сайтах библиотек в ходе проведения областного конкурса на создание лучшего виртуального ресурса о писателе-земляке в рамках проекта. В поле зрения – виртуальный музей Язэпа Пушчы, виртуальный музей Павлюка Труса, виртуальный литературный музей Микола Никоновича, виртуальный музей Максима Богдановича, где использовались материалы из фондов архива-музея.

Ключевые слова: публичные библиотеки, проектная деятельность, онлайн-конкурс чтецов, виртуальные музеи, Язэп Пуща, Микола Никанович, Павлюк Трус, Максим Богданович, архивные документы, презентации.

TATSIANA LAURYK

MASTER OF PHILOLOGICAL SCIENCES, SENIOR RESEARCHER
OF THE HUMANITIES EDUCATION LABORATORY
OF THE SCIENTIFIC RESEARCH CENTER OF THE ACADEMY
OF EDUCATION

TRACING THE LITERARY HERITAGE OF MINSK REGION WRITERS: FROM ARCHIVES TO VIRTUAL MUSEUMS

This article explores the implementation of the regional literary and local history project “Writers – Natives of the Homeland” (2022–2023), carried out by public libraries in the Minsk region in collaboration with partners, including the Belarusian State Archive-Museum of Literature and Art. The author focuses on the virtual museums created on library websites as part of a regional competition to develop the best digital resource about local writers. Among the highlighted virtual exhibits are: the Jazep Pušča Virtual Museum, the Paŭliuk Trus Virtual Museum, the Mikola Nikanovič Literary Virtual Museum, the Maksim Bahdanovič Virtual Museum. These platforms utilized archival materials from the Archive-Museum’s collections, preserving and promoting the legacy of the region’s literary figures in an accessible digital format.

Keywords: public libraries, project activities, online reading competition, virtual museums, Jazep Pušča, Mikola Nikanovič, Paŭliuk Trus, Maksim Bahdanovič, archival documents, presentations.

Мінская вобласць багатая на знакамітых пісьменнікаў, якія нарадзіліся тут. Стала і паспяхова працуюць раённыя бібліятэкі Міншчыны па ўшанаванні памяці сваіх землякоў: ствараюцца назапашвальныя папкі пра знакамітых ураджэнцаў, дзе падбіраюцца друкаваныя публікацыі, фатаграфіі і іншае. Каб прыцягнуць увагу шырокага кола грамадства да спадчыны беларускіх літаратараў, неабходны супольныя намаганні бібліятэк і музеяў, архіваў, якія захоўваюць дакументальныя матэрыялы пра пісьменнікаў. З гэтай мэтай у 2022–2023 гг. у Мінскай вобласці намаганнямі публічных бібліятэк рэалізоўваўся абласны літаратурна-краязнаўчы праект «Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю». Работа над ім ажыццяўлялася сумесна з партнёрамі: Дзяржаўным музеем гісторыі беларускай літаратуры і яго філіяламі, Беларускай дзяржаўнай архівам-музеем літаратуры і мастацтва, Выдавецкім домам «Звязда» (газетай «Літаратура і мастацтва»), Саюзам пісьменнікаў Беларусі, часопісам «Полымя», Беларускай дзяржаўнай акадэмічным тэатрам юнага глядача і іншымі ўстановамі [7, с. 38].

Ініцыятарам праекта выступіла Мінская абласная бібліятэка імя А. С. Пушкіна, якая з'яўляецца каардынатарам працы публічных бібліятэк Мінскай вобласці. Згодна з Палажэннем абласнога праекта, які зацвердзіў планы работы кожнай установы па ўшанаванні памяці аднаго з літаратараў-землякоў, распачалася праца, якая ўключала рэалізацыю самых разнастайных мерапрыемстваў: святочных імпрэз; літаратурных і мастацкіх конкурсаў; правядзенне круглых сталоў і прэзентацый; падрыхтоўку кніжных выстаў пісьменнікаў і гучных чытанняў іх мастацкіх кніг; удзел у навуковых канферэнцыях, дзе ёсць магчымасць падзяліцца вопытам і распавесці пра свае ініцыятывы; кантактаванне з роднымі пісьменнікаў; стварэнне літаратурных экспазіцый – музейных куткоў, прысвечаных знакамітым землякам, і іншыя формы.

Адна з выніковых задач праекта, якая ставілася перад публічнымі бібліятэкамі – стварэнне віртуальных рэсурсаў, прысвечаных пісьменнікам-землякам. Да гэтага часу ў Мінскай вобласці сваімі інтэрнэт-рэсурсамі пра пісьменнікаў маглі пахваліцца не так шмат бібліятэк. З 15 сакавіка па 15 снежня 2023 г. быў запушчаны абласны конкурс на стварэнне лепшага віртуальнага рэсурсу пра пісьменніка-земляка на сайце бібліятэкі. Адною з яго мэт з'яўлялася ўмацаванне супрацоўніцтва публічных бібліятэк і музейных устаноў Мінскай вобласці, а таксама наяўнасць у рэсурсе матэрыялаў з фондаў музеяў. У склад сяброў журы конкурсу, акрамя супрацоўнікаў Мінскай абласной бібліятэкі імя А. С. Пушкіна, увайшлі незалежныя эксперты з Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі і Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа НАН Беларусі.

Бібліятэкамі ажыццяўлялася супраца з Дзяржаўным музеем гісторыі беларускай літаратуры і яго філіяламі, з Беларускай дзяржаўнай архівам-музеем літаратуры і мастацтва, дзякуючы чаму ў рамках праектнай дзейнасці кніжніцы атрымалі адсканаваныя дакументы з музейных фондаў для размяшчэння на сваіх рэсурсах. Да праекта далучаліся літаратары Саюза пісьменнікаў Беларусі, якія выступалі на бібліятэчных пляцоўках, прымалі ўдзел у святкаванні юбілейных дат знакамітых землякоў, дапамагалі ў рэалізацыі самых розных ініцыятыў [5]. Дзякуючы вялікай колькасці партнёраў праекта, была магчымасць ажыццявіць самыя смелыя ініцыятывы, адной з якіх стаў міжнародны онлайн-конкурс чытальнікаў «Пад зоркай Венеры», прымеркаваны да дня нараджэння Максіма Багдановіча. Разам з Мінскай абласной бібліятэкай яго арганізатарамі выступілі Дзяржаўны музей гісторыі беларускай літаратуры, Літаратурны музей Максіма Багдановіча, Выдавецкі дом «Звязда» (газета «Літаратура і мастацтва»), Мінскае абласное аддзяленне Саюза пісьменнікаў Беларусі, Беларускай дзяржаўнай акадэмічнай тэатр юнага гледача, канал «Культура» Беларускага радыё, Прадстаўніцтва Рассупрацоўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь. У конкурсе, які праводзіла Мінская абласная бібліятэка імя А. С. Пушкіна ў снежні 2022 г., прынялі ўдзел каля 1 800 чалавек з Беларусі і бліжняга замежжа [11].

Праект бібліятэк Мінскай вобласці «Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю» стаў спадкаемцам праекта «На хвалі часу, у плыні жыцця» (2019–2023), прымеркаванага да 100-годдзя ўтварэння Усебеларускага літаратурнага аб'яднання паэтаў і пісьменнікаў «Маладняк», ініцыятыва ажыццяўлялася Нацыянальнай бібліятэкай Беларусі сумесна з партнёрамі. У рамках праекта былі створаны віртуальныя раздзелы пра пісьменнікаў-«маладнякоўцаў» на партале кніжніцы: Валерыя Мараква, Адама Бабарэку, Уладзіміра Хадыку, Уладзіміра Дубоўку, Кузьму Чорнага, Яна Скрыгана, Андрэя Александровіча, Змітрака Бядулю, Міхася Зарэцкага, Алеся Гурло, Язэпа Пушчу, Яўгенію Пфляўмбаўм. Сумесна з Беларускаім дзяржаўным архівам-музеем літаратуры і мастацтва, Дзяржаўным музеем гісторыі беларускай літаратуры і яго філіяламі былі падрыхтаваныя фотагалерэі пісьменнікаў, якія змяшчаюць сканы дакументаў літаратараў, рукапісы іх твораў, асабістыя і групавыя фатаграфіі з іншымі сябрамі літааб'яднання «Маладняк», фота асабістых рэчаў, эпісталарый і інш.

Падобную працу па стварэнні віртуальных музеяў у рамках абласнога праекта «Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю» распачалі і раённыя бібліятэкі, кожная з якіх па-свойму падышла да рэалізацыі падобнага рэсурсу, улічваючы патрабаванні да яго стварэння згодна з Палажэннем аб конкурсе: паўната і лагічнасць адбору матэрыялу для рэсурсу, унікальнасць адлюстраваных матэрыялаў, эрганамічнасць і візуальная зручнасць успрымання інфармацыі, якасць фота і адсканаваных матэрыялаў, наяўнасць подпісаў пад матэрыяламі з указаннем крыніцы інфармацыі і іншыя тэхнічныя характарыстыкі. Такім чынам, на структуру музея, асаблівасці яго размяшчэння на сайце ўплывалі магчымасць выкарыстання музейных дакументаў, колькасць сабраных матэрыялаў пра пісьменніка, а таксама наяўнасць у штаце спецыялістаў, адміністратараў сайта. 12 снежня 2023 г. у Мінскай абласной бібліятэцы імя А. С. Пушкіна былі падведзены вынікі абласнога конкурсу на стварэнне лепшага віртуальнага рэсурсу пра пісьменніка-земляка на афіцыйных сайтах бібліятэк Мінскай вобласці і вызначаны найлепшыя рэсурсы пра знакамітых землякоў.

Асобныя віртуальныя рэсурсы фарміраваліся з выкарыстаннем матэрыялаў з фондаў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва. Сярод іх: віртуальны музей Язэпа Пушчы на сайце Мінскай раённай цэнтральнай бібліятэкі, віртуальны музей Паўлюка Труса на сайце Уздзенскай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя П. Труса; віртуальны літаратурны музей Міколы Нікановіча на сайце Смалевіцкай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя Максіма Багдановіча; віртуальны музей Максіма Багдановіча на сайце Мінскай абласной бібліятэкі імя А. С. Пушкіна.

Віртуальны музей Язэпа Пушчы (https://minskoy-rcb.by/читателям/литературны_свет-у-питаннях/литературная-паличка/p-40953.html) [2; 3; 8] Мінскай раённай цэнтральнай бібліятэкі стаў вынікам даследавання творчасці пісьменніка, ушанавання памяці аўтара на яго малой радзіме – в. Каралішчавічы Мінскага раёна. На галоўнай

старонцы музея размешчаны кароткія біяграфічныя звесткі пра беларускага пісьменніка Язэпа Пушчу (1902–1964; сапр. Іосіф Плашчынскі) – аднаго з заснавальнікаў і актыўных удзельнікаў літаратурных аб’яднанняў «Маладняк» і «Узвышша», лідара авангардысцкага напрамку ў паэзіі, а менавіта такога напрамку, як вітаізм, які быў акрэслены ў адным з яго першых зборнікаў “Vita” (1926) [8, с. 4].

Сёння ў рамках віртуальнага музея размешчана каля 20 дакументаў з фондаў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва, сярод якіх варта адзначыць: пасведчанне аб нараджэнні Іосіфа Плашчынскага (Язэпа Пушчы), фатаграфіі: бацькоў пісьменніка Міхаліны Вікенцьеўны і Паўла Вікенцьевіча (1924); жонкі Станіславы Шпакоўскай (1926); Язэпа Пушчы (другая палова 1950-х гг.); фота пісьменнікаў літаратурнага аб’яднання «Маладняк» (1924–1925) і інш. З матэрыялаў музея асаблівую цікавасць выклікае відэафрагмент сустрэчы з сярэдняй дачкой Язэпа Пушчы Лідзіяй Іосіфаўнай, які падрыхтавалі вучні і настаўнікі Навадворскай сярэдняй школы Мінскага раёна ў 2008 г. Падчас сустрэчы Лідзія Іосіфаўна распавяла пра розныя факты з жыцця пісьменніка, якія маглі б зацікавіць яе гасцей.

Віртуальны музей, створаны раённай бібліятэкай, адрозніваецца ад раздзела, прымеркаванага да 120-годдзя Язэпа Пушчы ў рамках праекта Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі «На хвалі часу, у плыні жыцця». У ім больш увагі было нададзена перыяду творчасці пісьменніка, калі ён працаваў настаўнікам. Напрыклад, тут можна не толькі даведацца пра аўтара дзіцячых вершаў, вершаванай казкі «На Бабрыцы» (1960), але таксама паразгадаць крыжаванкі, рэбусы. Паэзія Язэпа Пушчы вывучаецца ў X класе па школьнай праграме. Таму для азнаямлення вучняў з творчасцю пісьменніка настаўнікі беларускай літаратуры могуць выкарыстоўваць матэрыялы, прадстаўленыя ў рэсурсе ў выглядзе прэзентацыйных матэрыялаў і відэаролікаў [8, с. 4].

Прэзентацыя віртуальнага музея Язэпа Пушчы адбылася на абласным круглым stole «Захаванне і папулярызацыя гістарычнай памяці. Пісьменнікі-землякі: Язэп Пушча», які прайшоў 28 лютага 2023 г. у Гаўскай сельскай бібліятэцы-клубе. Мерапрыемства было арганізавана сумесна з Мінскай абласной бібліятэкай імя А. С. Пушкіна і Беларускаім дзяржаўным архівам-музеем літаратуры і мастацтва пры ўдзеле Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, на круглым stole выступілі з дакладамі спецыялісты адзначаных вышэй устаноў. Па выніках абласнога конкурсу на стварэнне лепшага віртуальнага рэсурсу пра пісьменніка-земляка на афіцыйным сайце Мінская раённая цэнтральная бібліятэка была ўзнагароджана заахвочвальным дыпламам за актыўную працу па папулярызацыі віртуальнага музея Язэпа Пушчы.

Віртуальны музей Паўлюка Труса (<http://uzdalib.by/virtualny-muzej-pavlyuka-trusa>) [1; 3; 5; 6] быў створаны Уздзенскай цэнтральнай раённай бібліятэкай імя П. Труса ў 2015 г. Адзін з самых папулярных аўтараў другой паловы 1920-х гг. Паўлюк Трус (1904–1929) нарадзіўся ў в. Нізок Уздзенскага раёна Мінскай вобласці. Узлёт творчасці паэта прыйшоўся на час яго дзейнасці ў літаб’яднанні «Маладняк» [6].

У 2022–2023 гг. у рамках праекта «Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю» бібліятэкай працягвалася актыўная праца над віртуальным музеем П. Труса. Экспазіцыя змяшчае разнастайныя матэрыялы пра жыццё і літаратурную дзейнасць паэта, успаміны пра яго, аўдыёматэрыялы, ліставанне паэта з сябрамі і роднымі. Таксама цікаvasць выклікае асобны раздзел, прысвечаны ўшанаванню памяці пісьменніка на яго малой радзіме. Сёння ў рамках віртуальнага музея размешчана 17 дакументаў з фондаў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва, сярод якіх варта адзначыць: фатаграфіі «Паўлюк Трус, Яўгенія Пфляўмбаўм, Андрэй Александровіч, Кузьма Чорны» (1920-я гг.), «Супрацоўнікі часопіса “Полымя”, сярод якіх і П. Трус» (1926–1927), «Пісьменнікі і паэты Усебеларускага аб’яднання “Маладняк” сярод чырвонаармейцаў падшэфнай часці» (1926) і іншыя. Не заўсёды раённая бібліятэка валодае магчымасцю выкарыстання на сваіх рэсурсах якасных матэрыялаў, таму партнёры дапамагаюць у гэтым. Так атрымалася з адным цікавым фотаздымкам – «Пахаванне Паўлюка Труса ў Мінску» (1929), які захоўваецца ў Беларускам дзяржаўным архіве-музеі літаратуры і мастацтва, а падчас працы над рэсурсам у 2023 г. гэты якасны фотаздымак замяніў выяву, якая была размешчана раней у рамках музея [6, с. 48].

16 мая 2024 г. у Уздзенскай цэнтральнай раённай бібліятэцы імя П. Труса прайшло літаратурна-музычнае свята «На сцежках светлай вясны...», прымеркаванае да 120-годдзя з дня нараджэння Паўлюка Труса. На імпрэзу былі запрошаны літаратуразнаўцы, пісьменнікі, архівісты, бібліятэкары розных устаноў. Адна з гасцей – пісьменніца, Ганаровы архівіст Рэспублікі Беларусь, укладальнік кнігі выбраных твораў паэта Ганна Запартыка з цеплынёй узгадвала мерапрыемства, якое ладзілася да 100-годдзя з дня нараджэння паэта на яго малой радзіме ў в. Нізок у 2005 г. [4]. Па выніках абласнога конкурсу на стварэнне лепшага віртуальнага рэсурсу пра пісьменніка-земляка на афіцыйным сайце ў 2023 г. Уздзенская цэнтральная раённая бібліятэка імя П. Труса за гэты рэсурс была адзначана дыпламам 2-й ступені.

Віртуальны літаратурны музей Міколы Нікановіча (<http://smollib.by/музей/>) [10] створаны на сайце Смалявіцкай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя Максіма Багдановіча, дзе сабраны матэрыялы пра беларускага пісьменніка Міколу Нікановіча (1902–1944?), які нарадзіўся ў в. Кляннік Смалявіцкага раёна Мінскай вобласці. Пры жыцці пісьменніка выйшаў шэраг празаічных зборнікаў: «Золак» (1926), «Радасць» (1926), «Крык працы» (1928), «Вясновы прамень» (1929) і іншыя, з якімі можна пазнаёміцца ў Нацыянальнай бібліятэцы і ў музеі Міколы Нікановіча на яго малой радзіме.

Для напаўнення віртуальнага рэсурсу пра пісьменніка сканамі дакументаў і фотаматэрыяламі выкарыстоўваліся фонды: музея Міколы Нікановіча, што знаходзіцца на базе Клянніцкай базавай школы-сада; Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры; Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва, а таксама – архіўныя сямейныя дакументы і фотаздымкі, атрыманыя ад унучатай

пляменніцы пісьменніка, мясцовай паэткі Яўгеніі Адамаўны Дзярках [10, с. 58]. У рамках віртуальнага літаратурнага музея размешчана 12 дакументаў з фондаў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва. Асабліваю цікавасць выклікаюць архіўныя матэрыялы, прадстаўленыя ў раздзеле «Рукапісы»: аўтабіяграфія, напісаная рукой Нікановіча; ліст да В. Каваля; рэцэнзіі сяброў-пісьменнікаў на яго творы – Я. Скрыгана ад 14.04.1959, Н. Пашкевіча ад 06.02.1960 і Л. Царанкова ад 10.02.1961.

17 лістапада 2022 г. у Смалявіцкай цэнтральнай раённай бібліятэцы імя Максіма Багдановіча ў рамках праекта «Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю» прайшла тэматычная вечарына «Мікола Нікановіч – пісьменнік з Кленніка», прысвечаная 120-годдзю з дня нараджэння літаратара [9]. Мерапрыемства было арганізавана сумесна з Мінскай абласной бібліятэкай імя А. С. Пушкіна і Беларускаім дзяржаўным архівам-музеям літаратуры і мастацтва. Падчас сустрэчы спецыялістамі ўстаноў-партнёраў былі перададзены бібліятэцы матэрыялы з фондаў архіва-музея і Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры для выкарыстання ў рамках падрыхтоўкі віртуальнага рэсурсу. Гэта імпрэза паклала пачатак працы па стварэнні на сайце ўстановы музея, прысвечанага пісьменніку-земляку. Па выніках абласнога конкурсу на стварэнне лепшага віртуальнага рэсурсу пра пісьменніка-земляка на афіцыйным сайце ў 2023 г. Смалявіцкая цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча была адзначана заахвочвальным дыпламам за сваю даследчую працу пры рэалізацыі віртуальнага літаратурнага музея Міколы Нікановіча.

Віртуальны музей Максіма Багдановіча (<https://sites.google.com/view/bogdanovich-virtual-museum>) [7] створаны на сайце Мінскай абласной бібліятэкі імя А. С. Пушкіна. Максім Багдановіч (1891–1917) – паэт, класік беларускай літаратуры. У 1916–1917 гг. ён быў сталым чытачом бібліятэкі, пра што згадваў у сваіх успамінах Змітрок Бядуля.

Матэрыялы для музея былі падрыхтаваны Мінскай абласной бібліятэкай сумесна з Літаратурным музеям Максіма Багдановіча (філіял Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры) і Беларускаім дзяржаўным архівам-музеям літаратуры і мастацтва. У канцы 2024 г. у рэсурс былі далучаны матэрыялы бібліятэк, якія носяць імя паэта і актыўна папулярныя яго асобу: бібліятэка імя М. Багдановіча цэнтралізаванай сістэмы дзяржаўных публічных бібліятэк г. Мінска, Маладзечанская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча і Смалявіцкая цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча.

Віртуальны музей налічвае 8 раздзелаў, якія аформлены ў адзіным стылі. Сёння ў рамках віртуальнага музея размешчана 18 дакументаў з фондаў Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва, сярод якіх цікавасць выклікаюць 14 лістоў галоўнага бібліёграфа аддзела беларускай літаратуры Дзяржаўнай бібліятэкі БССР імя У. І. Леніна (сёння Нацыянальная бібліятэка Беларусі) Ніны Барысаўны Ватацы да стрычнага брата Максіма Адамавіча Паўла Багдановіча. Для падрыхтоўкі тэкставых матэрыялаў віртуальнага рэсурсу выкарыстоўваліся матэрыялы пра пісьменніка з сайта <https://archives.gov.by>.

18 снежня 2023 г. у Мінскай абласной бібліятэцы імя А. С. Пушкіна прайшоў літаратурны вечар «Па Максімавых сцежках» сумесна з Літаратурным музеем Максіма Багдановіча і Беларускай дзяржаўнай архівам-музеем літаратуры і мастацтва, прысвечаны дню нараджэння песняра, на якім быў прэзентаваны віртуальны музей Максіма Багдановіча.

Пасля падвядзення вынікаў абласнога конкурсу Мінскай вобласці на стварэнне лепшага віртуальнага рэсурсу пра пісьменніка-земляка на афіцыйным сайце ў канцы 2023 г. і ўзнагароджання яго пераможцаў у сакавіку 2024 г. асобныя раённыя бібліятэкі працягваюць працаваць у рамках праекта: праводзяць мерапрыемствы і распрацоўваюць на сваіх сайтах віртуальныя музеі, старонкі, прысвечаныя знакамітым пісьменнікам-землякам. На сёння створана 16 новых віртуальных рэсурсаў пра знакамітых літаратараў на сайтах публічных бібліятэк Бярэзінскага, Барысаўскага, Капыльскага, Крупскага, Лагойскага, Любанскага, Маладзечанскага, Мінскага, Слуцкага, Смалявіцкага, Старадарожскага, Стаўбцоўскага раёнаў, цэнтральнай гарадской бібліятэкі г. Жодзіна, Мінскай абласной бібліятэкі імя А. С. Пушкіна, таксама праходзіла мадэрнізацыя ўжо размешчаных – у Салігорскім і Уздзенскім раёнах. Ідзе праца над рэалізацыяй рэсурсу пра Максіма Танка на сайце цэнтральнай бібліятэкі Мядзельскага раёна. Стварэнне віртуальных музеяў пра пісьменнікаў-землякоў і выкарыстанне іх у працы адкрывае для бібліятэк магчымасці дадатковага прасоўвання інфармацыйных рэсурсаў у інтэрнэт-прасторы, далучэння аўдыторыі, павелічэння зацікаўленасці карыстальнікаў у атрыманні новай інфармацыі, а таксама спрыяе наладжванню сувязей з музейнымі ўстановамі і архівамі.

Спіс крыніц

1. Драчан, А. Мы прыходзім у свет, каб уславіць яго... / А. Драчан // Краязнаўчая газета. – 2023. – № 12 (сак.). – С. 6.
2. Камлюк, М. А. Віртуальны музей як сродак захавання і папулярызацыі гістарычнай памяці / М. А. Камлюк // Матэрыялы XX Міжнародных кнігазнаўчых чытаньняў, Мінск, 18–19 крас. 2024 г. / Нац. б-ка Беларусі ; склад.: Т. У. Карнілава, Г. У. Кірэева, Н. В. Мужыла ; рэдкал.: В. Ф. Гігін (старш.) [і інш.]. – Мінск, 2024 – С. 270–277.
3. Лаўрык, Т. А. Стварэнне віртуальных рэсурсаў пра пісьменнікаў-землякоў публічнымі бібліятэкамі Мінскай вобласці / Т. А. Лаўрык // Матэрыялы XX Міжнародных кнігазнаўчых чытаньняў, Мінск, 18–19 крас. 2024 г. / Нац. б-ка Беларусі ; склад.: Т. У. Карнілава, Г. У. Кірэева, Н. В. Мужыла ; рэдкал.: В. Ф. Гігін (старш.) [і інш.]. – Мінск, 2024. – С. 286–290.
4. Лаўрык, Т. Беларускі Ясенін / Т. Лаўрык // Літаратура і мастацтва. – 2024. – 7 чэрв. – С. 15.
5. Лаўрык, Т. Імідж ствараюць землякі / Т. Лаўрык // Літаратура і мастацтва. – 2024. – 9 лют. – С. 4.
6. Лаўрык, Т. На радзіме Паўлюка Труса / Т. Лаўрык // Роднае слова. – 2024. – № 4. – С. 46–48.

7. Лаўрык, Т. Падвядзенне вынікаў абласнога праекта «Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю» / Т. Лаўрык // Бібліятэка прапануе. – 2024. – № 3. – С. 38–40 + 1 вокл.
8. Лаўрык, Т. Прэзентацыя віртуальнага музея Язэпа Пушчы на малой радзіме пісьменніка / Т. Лаўрык // Краязнаўчая газета. – 2023. – № 11 (сак.). – С. 4.
9. Марозаў, А. Мікола Нікановіч – пісьменнік з Кленніка / А. Марозаў // Бібліятэка прапануе. – 2023. – № 2. – 2-я с. вокл.
10. Мемарыяльныя віртуальныя музеі на сайтах бібліятэк : метаад. рэкамендацыі / Мін. абл. б-ка ; склад., рэд. Т. А. Лаўрык. – Мінск, 2024. – 93 с.
11. Шпакоўская, Т. Любоў у юных сэрцах / Т. Шпакоўская // Літаратура і мастацтва. – 2023. – 7 крас. – С. 3.